

Plenum

Onsdag 2.5.2018 kl. 13.59—18.58

9. Statens revisionsverks särskilda berättelse till riksdagen: Rapport om övervakningen av finanspolitiken 2017

Berättelse B 20/2017 rd

Utskottets betänkande ReUB 2/2018 rd

Enda behandlingen

Talman Paula Risikko: Ärende 9 på dagordningen presenteras för enda behandlingen. Till grund för behandlingen ligger revisionsutskottets betänkande ReUB 2/2018 rd.

Utskottets ordförande Heinäluoma presenterar.

Debatt

16.50 **Eero Heinäluoma sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiontalouden tarkastusvirasto on antanut erilliskertomuksensa eduskunnalle koskien finanssipolitiikan valvontaa vuodelta 2017. Tässähän on kysymyksessä uusi kehikko, joka luotiin vuoden 2010 Kreikan valtion rahoituskriisin ja finanssikriisin jälkeiseen maailmaan. Uusia säännöksiä Euroopan unionissa tarvittiin sen jälkeen, kun oli osoittautunut, että Kreikan tapauksessa oli toimittu paitsi vanhentuneiden myös selvästi väärin tietojen pohjalta ja Euroopan unioninkin ja muiden EU:n jäsenmaiden käytössä olleet tiedot finanssipolitiikan hoidosta eivät olleet riittävät eivätkä totuudenmukaiset. Tämän johdosta tehty uudistuspaketti tai -paketit muun muassa pakottavat tällaiseen riippumattomaan hallituksen finanssipolitiikan valvontaan ja sen raportointiin lainsäädäntöelimille.

Tämä Finanssipolitiikan valvonnan raportti sisältää ennakoarvion finanssipolitiikan sääntöjen noudattamisesta ja hallituksen tavoitteiden saavuttamisesta vuosien 2017 ja 2018 osalta. Tarkastusvirasto arvioi, että julkisyhteisöjen rahoitusasema ei tule parantuneesta taloustilanteesta huolimatta kohentumaan hallituksen tavoitteiden mukaisesti kuluvalle vaalikaudella. Ennen muuta tämä perustuu siihen, että valtion talous vahvistuu tavoiteltua hitaammin raportin mukaan. Selvää on, että tämän jälkeen käytettävissä olevat tiedot antavat aihetta hiveneräisiin positiivisempiin johtopäätöksiin. Tämä tarkastusviraston arviohan perustuu syksyn 2017 valtiovarainministeriön suhdanne-ennusteeseen.

Virasto on pitänyt tärkeänä, että kestävyysvajeen pienentämistä jatketaan ja että tämä tapahtuu rakenteellisilla uudistuksilla. Samalla virasto on päätenyt siihen johtopäätökseen, että hallituksen kevään 2017 tavoitteet kestävyysvajeen pienentämisestä sote- ja maakuntauudistuksen osalta ovat kuitenkin nimenomaan kestävyysvaikutuksiltaan kohtuullisen epävarmoja, ja tämä käsitys valiokuntakuulemisessa kyllä vahvistui. On vaikea tähän asti lausutusta päätyä siihen johtopäätökseen, että millään varmuusasteella tätä tavoiteltua 3 miljardin kestävyysvajeen pienentämistä sote-uudistuksen kautta saavutettaisiin. Sen si-

Punkt i protokollet PR 44/2018 rd

jaan riskejä siitä, että tässä voi tulla myös huomattaviakin lisämenoja erityisesti lähivuosien osalta, on olemassa.

Tärkeätä on viraston mukaan, että kasvua ja johdonmukaista finanssipolitiikkaa harjoitetaan, ja valiokunta yhtyy tähän perusnäkemykseen ja jakaa sen oman paneutumisensa pohjalta. Finanssipolitiikan sääntöjen noudattamisessa havainto on, että kehys on toiminut tarkoitettulla tavalla ja sitä hallituksen päätökset ovat noudattaneet. Tästä eduskunta siten kehyksen yhteydessä on saanut myös erillisen informaation.

Kehyksen kohdalla on käyty myös erityiskeskustelua yhdestä menoerästä, joka koskee Yleisradion sisällyttämistä kehykseen. Valiokunta toteaa selvästi, että Yleisradion oleminen poissa kehysmenoista on perusteltu ratkaisu juuri Yleisradion riippumattomuuden turvaamiseksi. Tällähän ei ole menovaikutuksia, koska nämä siirrot ovat tapahtuneet neutraalilla tavalla. Väliaikainen siirto kehykseen ja sitten Yleisradion menojen ottaminen pois kehyksestä ovat olleet tässä mielessä neutraaleja päätöksiä eivätkä ole vaikuttaneet kehyksen suuruuteen.

Tarkastusvaliokunta on aikaisemmin kiinnittänyt huomiota siihen, että EU:n finanssipoliittiset säännöt eivät ole kovin läpinäkyviä. Tämä on siis vähän sanottu. Rakennelma on aika monimutkainen, ja sitä on ulkoapäin vaikea etukäteen tulkita, ja siihen on luotu kohtuullisen vaikeaselkoinen, harkinnanvaraa sisällään pitävä tulkintakehikko, ja sitten lisäksi kysymys on tästä julkisen talouden rakenteellisen jäämän termistä, joka on aika teoreettinen ja joka muodostaa sitten yhden annetun rajoitteen talouspolitiikalle. On kuitenkin syytä todeta, että tämänhetkisessä taloustilanteessa tämä rakenteellisen jäämän tavoite ei muodosta esteitä Suomessa finanssipolitiikalle.

Palaan vielä tähän sote-uudistukseen. Se on yksittäisistä tekijöistä merkittävin, ja kestävyysvajeen supistamisessa siinä onnistuminen on erityisen tärkeää. Valiokunta erikseen antaa sote-uudistuksesta ja valinnanvapauslaista oman lausuntonsa sosiaali- ja terveysvaliokunnalle ja arvioi siinä yhteydessä saamiensa taloudellisia vaikutuksia ja niiden riskejä. Merkitystä on kuitenkin myös toimeenpanolla ja sillä, miten käytännössä asioita viedään eteenpäin. Kaikki asiat eivät ole kiinni pykälistä, kysymys on myös johtajuudesta.

Valiokunta pitää tärkeänä sitä, että Suomella on kyky varautua myös tuleviin taantumisiin. Markkinatalouden häiriöt eivät ole lopullisesti päättyneet. On syytä olettaa, että myös vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen tulee uusia häiriöitä. Ne voivat tulla rahoitusjärjestelmästä tai talouden toiminnasta muutoin. Tämä korostaa valiokunnankin ajattelussa tarvetta siihen, että huolehditaan riittävästä puskureista myös mahdollisia tulevia taantumia varten. Valiokunta on käyttänyt paljon aikaa nimenomaan näiden riskien arviointiin. Sehän on tärkeä osa eduskunnan tarkastusvaliokunnan työtä. Tärkeätä on, että riskejä arvioidaan suhteessa Suomen julkiseen talouteen nykytiedoilla ja julkisen talouden hoitoon. Tämä koskettaa sekä valtiontaloutta että kuntatalouksia.

Valiokunta kiinnitti jo kevään 2017 mietinnössään huomiota korkotason mahdollisen nousun ja aika varman tulevan nousun vaikutuksiin. Lyhyellä aikavälillä rahapolitiikka on ollut yksittäisesti tärkein tekijä, joka on tukenut myös Suomen kasvua. Kun viennissä on ollut vetoa, on ollut myös edellytykset rahapolitiikan avulla tehdä investointeja ja pitää siihen liittyen korkokustannukset yrityksille matalina. Tämä näkyy tietysti myös kotitalouksien toiminnassa ja asuntomarkkinoilla. Ilmeistä kuitenkin on, että korkojen mataluus on tukenut osakekurssien nousua ja se voi näkyä myös joissakin maissa asuntojen hintojen nousuna, ehkä jossain määrin myös Suomessakin. Tässä on riski varallisuushintakuplien syntymisestä, ja tähänkin talouspolitiikalla pitää olla kyky varautua. Sitten lisäksi on myös

Punkt i protokollet PR 44/2018 rd

tärkeätä, että finanssipolitiikka tarvittaessa pystyy kestämaan täältä tulevia häiriöitä. Sitteen on sanomattakin selvää, että edessä on korkojen noustessa myös lainanhoitokustannusten nousu niin valtion kuin kuntienkin kannalta ja se voi muodostaa aika merkittävän euromääräisen osan lähivuosien kasvavia menoja. Valiokunta pitää tärkeänä, että nämä riskit huolella arvioidaan ja otetaan huomioon talouspolitiikan valmistelussa.

Valiokunnan mietintö on yksimielinen.

16.57 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Heinäluoma esitteli tämän mietinnön hyvin ja monipuolisesti.

Todella kiinnitän tässä huomiota siihen, että kun Valtiontalouden tarkastusvirasto tekee omaa kertomustaan finanssipolitiikan onnistumisesta, niin se on tietyllä tavalla haasteen edessä siinä, että tiedot tahtovat muuttua aika nopeasti. Valtiovarainministeriön ennusteetkin ovat, niin kuin muutkin talouden ennusteet, aika paljon makrotasolla, ja niiden tulisi ehkä paremmin seurata myöskin, mitä täällä yritystasolla ja muualla tapahtuu. Talouden kehitys on ollut parempi kuin ihan tätä kertomusta tehtäessä ajateltiin. Se on tietenkin hyvä asia.

Myöskin kuntatalouden tilanne on hyvä, ehkä poikkeuksellisenkin hyvä. Siihen vaikuttaa myöskin kilpailukykysojimus osaltaan, mutta on sitten muitakin tekijöitä: kuntien valtionosuuksia ei ole leikattu, ja se on tietysti hyvä asia.

Riskejä pitää koko ajan kartoittaa, mikä onkin tarkastusvaliokunnan tärkein tehtävä ja myöskin tässä finanssivalvonnassa tärkeä tehtävä. Tuo korko on ehkä riski — en pidä sitä ehkä niin kovin suurena riskinä — ja toinen on tietysti maailmantalouden tilanne. Suomen pitää myöskin pitää mielessä se, että aina kuitenkin ennen pitkää tulee finanssikriisejä, niin kuin on nähty. Siinäkin suhteessa Suomen talouden täytyy olla semmoisessa kunnossa, että me kestämmme niitä riskejä, niin että emme joudu jatkuvien leikkausten tielle, joilta me nyt olemme pelastuneet tällä hallituskaudella, vaan viime hallituskaudella miltei jo sinne oltiin menossa.

Minua vähän huolestuttaa, puhemies, kun seuraa nyt julkista keskustelua, vaikka vappupuheita tai opposition esityksiä, jotka jo tähtäävät miljarditolkulla seuraavalle vaalikaudelle. Nyt pitäisi kuitenkin maltti säilyttää kaikkialla, ja jos tehdään lisäyksiä, niin ne pitää suhteuttaa kuitenkin Suomen talouden kantokykyyn.

17.00 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Valiokunta on tehnyt tässä hyvän mietinnön, ja tässä on monta tärkeää seikkaa, joita on syytä pohtia.

Itseäni on askarruttanut moneen kertaan viime aikoina tämä kestävyysvaje, sen paikkaaminen, ja lähinnä nämä tietyt epävarmuustekijät, mitkä siihen liittyvät. Täällä mainittu sote ja sen epävarmuustekijät ovat kyllä todella huolestuttavia. Meillähän on tässä eduskuntakäsittelykin yhteydessä eri valiokunnissa käynyt selväksi, että tässä on ensinnäkin selkeitä rahoituksellisia aukkoja. Me emme kunnolla tiedä, miten tietyt rahoitusasiat tulevat järjestymään. Välillä tulee sellainen tunne, että tämä hallitus ei haluakaan kantaa vastuutaan vaan sysää tahallaan tietynlaisia rahoitusaukkoja seuraavan hallituksen hoidettavaksi.

Sitten tämä arvioitu 3 miljardia: mitä enemmän tätä miettii, sen epävarmemmaksi tulee, koska todella moni asiantuntija sanoi juuri sitä, että tämä 3 miljardin kustannusten nousun hillinnän tavoite, 3 miljardia, ei kerta kaikkiaan tule pitämään. Päinvastoin, kustannuksia voi syntyä, ja on selvää, että lyhyellä tähtäimellä erittäin paljon ja osin jopa sitten pitämällä tähtäimellä. Eli tässä suhteessa tietenkin tilanne on huolestuttava, ja kun me tiedäm-

Punkt i protokollet PR 44/2018 rd

me kuitenkin, ettei se tulevinakaan vuosina niin helppoa tule olemaan, niin sen vuoksi olisin odottanut, että tässä yhteydessä, kun hallitus tuo tämän oman sote-maakuntauudistusesityksensä tänne, myös näitä kustannusvaikutuksia olisi tarkemmin analysoitu ja seurattu. Myös tästähän Valtiontalouden tarkastusvirasto on matkan varrella puhunut.

Puhemies! Kuitenkin nyt on myös kiinnitetty huomiota siihen, että talouskasvu maailman myötätuulen saattelemana on ollut hieman nopeampaa kuin tässä on ennakoitu ja sitä kautta tilanne on tällä hetkellä hivenen parempi. Siksipä tullaankin siihen kysymykseen, että mitä tapahtuu tällä hetkellä tämän hivenen paremman tilanteen osalta. Nythän tapahtuu niin, että vaikka kasvun tulisi kuulua kaikille, niin valitettavasti tämän hallituksen arvovalinnat ovat olleet senkaltaisia, että näin ei ole. Eli olen hieman huolissani, kun hallitukselta on riittänyt veronkevennyksiä esimerkiksi miljoonaperintöjen veronkevennyksiin tai suurten metsäomistusten omistajille, kaikkein varakkaimmille, sinne on rahaa riittänyt, mutta sitten kun on tullut ihan tavallisen eläkkeensaajan vuoro, työttömän, opiskelijan, lapsiperheen, niin siellä sitten vain leikkauksia on edessä ja lompakko on keventynyt. Tästä on tullut paljon ihmisiltä palautetta ja huolta, ja kyllä minä olen monien ihmisten kanssa jutellut — kun matkan varrella on tultu kysymään — että miten se kasvu nyt näkyy, kun itsellä kävi toisinpäin. Esimerkiksi moni eläkkeensaaja kyllä on tuntenut rahapussissaan sen, että hallitus on jopa leikannut eläkkeitä tällä kaudella ja heikentänyt kaiken kaikkiaan perusturvaa toisin kuin ennen vaaleja luvattiin. Eli tämän haluaisin tuoda ilmi, ja kyllähän moni muukin taho on puhunut siitä, että olisiko ollut tässä finanssipoliittisessa tilanteessa kovinkaan [Puhemies koputtaa] järkevää kohdentaa runsaita, mittavia, anteliaita veronkevennyksiin juuri kaikkein hyvätuloisimmille.

17.03 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa puhemies! On selvää, että julkistaloudessa on aina riskejä. On tärkeää, että ne tunnistetaan, on tärkeää, että ne hallitaan. Mitä tulee sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen, niin kyllä varmaan suurin riski on, minun nähdäkseni, siinä, että sitä ei pystytä toteuttamaan. Suomalaiset päättäjät tekevät sitä viidettä kertaa, kuudes hallitus. Se, että me emme pysty sitä toteuttamaan, on se suuri riski.

Kun, edustaja Viitanen, käytitte tuollaisen vähän oppositiohenkisen puheenvuoron, niin en kuitenkaan malta olla toteamatta, että luin tuossa Iltalehteä, jossa kristillisdemokraattien puoluesihteerin on laskenut SDP:n puheenjohtajan esitykset, siis lisäykset, yleistukimallin tekemisen ja uudistusten perumisen, 10 miljardiksi jo. Minä luulen, että se on kyllä liioiteltu, mutta kyllä nyt pitää malta säilyttää, jos tässä vaiheessa aletaan näitä kehyksiä tuolla tavalla rikkomaan.

17.04 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puheenjohtaja! Näistä ennusteista todellakin puhuttiin valiokunnassa aika pitkään ja perusteellisesti ja julkisestikin jonkun verran, kuinka hyvin nämä ennusteet osuvat, ja nythän tämä muutos viime syksystä tähän kevääseen on tuntuva. Kun näin on, niin tietysti sitten mielenkiintoista on huomata tämä ennustelaitosten osumatarkkuuden arviointi, joka valmistui joku aika sitten, noin kuukauden päivät sitten. Sehän tuotti sen lopputuloksen, ehkä vähän yllättäenkin, että valtiovarainministeriön ennusteet eri suhdannelaitoksista olivat kuitenkin osuneet kaikkein lähimmäksi totuutta. [Olavi Ala-Nissilä: Lintilä ei ollut mukana!] — No, valtiovarainministeriön onneksi elinkeinoministeri Lintilä ei osallistunut tähän ennustelaitosten arviointiin. Voi olla, että hän olisi osunut vielä paremmin.

Punkt i protokollet PR 44/2018 rd

Virheiden osalta tyypillistä on, niin kuin tässäkin suhdannekierrossa on, että ennustajat johdonmukaisesti aliarvioivat nousun voimakkuuden, ja vastaavasti myös sitten, kun talous kääntyy alaspäin, aliarvioidaan se alaspäin kääntymisen kurvin voimakkuus. Tästä väistämättä vuosien varrelta tulee sitten valtion taloudenhallintaan liittyviä yllätyksiä, joita täälläkin talossa käsitellään.

Kun kuitenkin katsoo tätä ennustamisen kokonaisuutta, voi päätyä siihen lohduttavaan arvioon, että erittäin tärkeää on, että työ tehdään parhaalla mahdollisella osaamisella ja sillä ammattitaidolla, joka eri laitoksilla on, ja merkittävää on, että valtiovarainministeriön kansantalousosasto työskentelee riippumattomana instituutiona. Sen ennusteisiin hallitus ei puutu, ei nykyinen eikä edeltäjätkään. Tuo on myös osa näiden uusien EU-säännösten edellytyksiä, että virallisen ennustajan on tehtävä työnsä riippumattomalla tavalla, jotta ei synny tilannetta, että annetaan talous- ja rahaliittoon kuuluvan maan osalta, miksi muutenkaan, virheellisiä tietoja, jotka johtaisivat myös Euroopan unionin talouspolitiikan suosituksia harhaan.

17.06 Matti Semi vas: Arvoisa puhemies! Jäin miettimään tuota kehysasiaa, mistä tässä puhuttiin, ja näitä ennusteita, mitä Suomella nyt tällä hetkellä näyttää taloudessa olevan. Meillähän on hyvä nousu käynnissä ollut tässä ja nimenomaan työpaikkojakin on tullut lisää ja raha on liikkunut paremmin nyt markkinoilla. Kun katsoo näitä verohelpotuksia, mitä hyvätuloisille on annettu tässä vaiheessa, niin kyllä vappuna torilla tulivat ihmiset juttelemaan, eläkeläiset... [Olavi Ala-Nissilä: Solidaarisuusveroa lisättiin!] — Niin, mutta vanhuset ja eläkeläiset tulivat juttelemaan siitä, sanoivat, että heille tuli 3 euron korotus, josta verotus vei suurimman osan. — Se näkyy tavallaan siinä, kuinka hyvin eläkeläiset voivat tällä hetkellä. Heillä on tosi heikko tilanne talouden kohdalla. Kuitenkin, jos he tarvitsevat sairaalahoitoa tai lääkkeitä tai muita, omavastuuosuudet ovat nousseet huomattavasti ja köyhyys on siltä osin lisääntynyt. Olisi toivonut, että tässä vaiheessa hallitus olisi voinut ainakin nämä eläkkeiden indeksit purkaa ja mahdollistaa eläkkeiden korotuksen ihan normaalisti.

17.08 Joonas Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Olisin vielä puuttunut tähän sinänsä ansiokkaaseen valiokunnan mietintöön siltä osin, kun tässä puututaan nyt tähän meneillään olevaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen ja maakuntauudistukseen ja uudistuksen vaikutuksiin. Tässä mietinnössä, kun valiokunta käy tätä läpi, viitataan myös tarkastusviraston esille nostamaan huomioon, jossa ihan aiheellisesti todetaan, että tähän liittyy sellaisia taloudellisia vaikutuksia, joita kaikkia ei ehkä pystytäkään tässä vaiheessa vielä edes kunnolla arvioimaan, ja on varmaan syytä sitten myös jälkikäteen tehdä korjausliikkeitä.

Niin kuin hallitus itse kehysriihessään myönsi, tähän uudistukseen liittyy sellaisia muutuskustannuksia, joista vielä kaikista ei ole varmuutta, ja näihin palataan sitten ensi syksynä, kun erilaisia laskelmia pystytään tekemään. Kun tämän mittaluokan uudistuksesta on kyse, niin olisi varmaan kuitenkin syytä, että näitä taloudellisia vaikutuksia pystyttäisiin arvioimaan ja niihin pystyttäisiin varautumaan jo ennen kuin lainsäädäntöpaketti täällä eduskunnassa pitäisi hyväksyä. Tässähän käy niin, että tullaan vähän niin kuin pyytämään eduskunnalta nimeä avoimeen valtakirjaan, missä ei ole vielä tiedossa, minkälaisiin summiin eduskunta on tässä sitoutumassa. Se kyllä aiheuttaa sitten sen kysymyksen, kun valiokunta mietinnössään muuten ansiokkaasti pohtii tätä kestävyysvajeen problematiikkaa ja sitä, että varmaan voi olla tulossa niitä laihoja aikoja tulevaisuudessakin, että tältäkin

Punkt i protokollet PR 44/2018 rd

osin olisi syytä, että me etukäteen tietäisimme tällaisten megaluokan uudistusten taloudelliset vaikutukset, ettemme laittaisi nimeämme avoimeen valtakirjaan.

17.10 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Haluan vielä tästä tematiikasta jatkaa sen veran, että kyllä välillä selkäpiitä kylmii se, että eduskunnassa ihan oikeasti joudutaan asiantuntijoilta kysymään arvioita ja sanomaan suurin piirtein niin, että voisitteko edes miljardiluokassa arvioida, kuinka monta miljardia tämä tai tämä tulee maksamaan tai kustantamaan. Eli me puhumme todella isoista rakenteista, todella isoista rahasummista, mitä tässä pyörii, isosta epävarmuudesta siinä kaikessa, ja se, mikä tässä on huomattavinta, on se, että tämä itse asia on mitä lähimpänä ihmistä: ihmisten terveys, sosiaalipalvelut, kaikki tämä. Tämä on todella tärkeä, tämä on megaluokan asia.

Siksipä minusta tuntuu kansanedustajana hyvin oudolta se, että me joudumme tekemään osin hyvin hatarien vaikuttavuus- ja kustannusarvioiden valossa isoja päätöksiä. Tulee ihan sellainen mielikuva mieleen, että olemmeko me nyt ostamassa elefanttia säkissä. Tässä tuntuu siltä, että me olemme tekemässä mittavia uudistuksia, joissa on paitsi asiallisesti monia epäilyttäviä asioita myös tämä kustannuspuoli täysin auki. Ja kun me olemme kuitenkin koko ajan viestineet jopa Euroopan unioniin asti ja saaneet sitä kautta joustovaraa, että meillä tulee näitä rakenteellisia uudistuksia, niin mitäs sitten, jos todellakin on niin kuin moni asiantuntija pelkää, että tämä kustannusmerkki päinvastoin tulee olemaan kohta toisen suuntainen kuin ollaan odotettu? Mitäs me sitten teemme? Siksi tässä ja nyt minusta, kun hallitus tuo tätä isoa asiaa meille, tulisi olla nämä laskelmat paremmin eduskunnalla tiedossa, ja Valtiontalouden tarkastusvirasto on tätä samaa sanonut.

En minä haluaisi, puhemies, ihan oikeasti ostaa elefanttia säkissä.

17.11 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa puhemies! Todellakin, sotessa on kuitenkin tavoitteena rajoittaa kustannusten nousua 4,5 prosentista 3 prosenttiin, ja se merkitsisi 3 miljardin säästöä, eli siinä on kuitenkin säästöistä kysymys. Jos sitä kaikkea ei saavuteta, niin kustannusten rajoitus on kuitenkin voimassa.

Minä tuossa äsken sanoin väärin, että olisi iltapäivälehdessä ollut, mutta näyttääkin olevan tämä kristillisdemokraattien puoluesihteerin kirjoitus Uudessa Suomessa. [Eero Heinäluoma: Se muuttaa asian!] — Se muuttaa asian, koska kristillisdemokraattien puoluesihteerin Asmo Maanselkä on laskenut, kuinka paljon SDP:n puheenjohtaja Antti Rinteen vaalilupaukset maksaisivat: ”Niiden vaalilupausten hintalappu alkaa lähestyä 10 miljardia pitkällä aikavälillä ja ne lupaukset on tehty ennen vaikuttavuusarvioita.” Minä en tiedä, onko tämä oikein, mutta kyllä tämä minua vähän hirvittää näiden kehysten näkökulmasta, jos tämä seuraavalla kaudella alkaa mennä tähän suuntaan.

17.13 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Ehkä jotain suomalaisesta keskustelusta ja kulttuurista kertoo se, että tämä itse iso asia voi mennä täysin yksimielisesti sekä valioskunnassa että myös täällä käydyn keskustelun pohjalta.

Perusteiltaan tarkastusvirasto on tehnyt tässä erinomaisen hyvää työtä. On syytä kiittää virastoa ja sen osaavaa henkilökuntaa oman työn tekemisestä, ja sitten on tässä yhteydessä syytä kiittää myös hallitusta siitä, että se on finanssipolitiikassaan toiminut antamiensa sitoumusten mukaisesti ja noudattanut kehystä sen mukaan kuin eduskunta on nämä kehykset täällä käsitellyt ja antanut niille hyväksyntänsä.

Punkt i protokollet PR 44/2018 rd

Sitten tulen vielä siihen asiaan, että kun tässä oli näistä elefanteista puhetta, niin minä rohkenen kyllä epäillä, että edustaja Viitanen ei sitä elefanttia ostaisi, vaikka se ei olisi-kaan säkissä. [Pia Viitanen: Se on kyllä totta!] Ja mitä tulee sitten näihin tulevaisuuden suunnitelmiin, niin toistaiseksi valitettavasti tarkastusvaliokunnalla ei ole tehtävänäni eri puolueiden tai puolueiden johtohenkilöiden tekemien tulevan vaalikauden ehdotusten arviointi niiden talouspolitiikan kestävyden osalta. Uskoisin kyllä, että valiokunta selviytyisi siitäkin tehtävästä, jos nämä tulevaisuusohjelmat saataisiin valiokuntaan ajoissa.

Pyydän joka tapauksessa saada kiittää arvoisia edustajia mietintöä tukevasta yleiskeskustelusta.

17.14 Sirpa Paatero sd: Arvoisa rouva puhemies! Muutama sana, kun täällä mietitään, mitkä ovat niitä suuria haarukoita ja epävarmuustekijöitä, ja nyt jo äsken täällä edustaja meni seuraavan hallituskauden puolelle arvioimaan. Kyllä näitä miljardin heittoja on nähty, vaikka koulutuspolitiikassa, tälläkin hallituskaudella.

Mutta tähän soteen. Tämä 3 miljardin indeksileikkuri, joka on sinne rakennettu sisälle, on ainakin talouden arviointineuvoston mukaan varsin mahdoton toteuttaa. Kritiikkiä koko valmisteluun on tullut myöskin lainsäädännön arviointineuvostolta. Lähestulkoon kaikilta asiantuntijoilta, jotka kiertävät eri valiokunnissa, tulee yksimielinen kanta siihen, että tätä 3 miljardin kustannustason leikkuria ei tulla saavuttamaan siitä syystä, että kun ihmisten palvelutarve kasvaa, meillä on samaan aikaan lisääntyvä käyttäjäjoukko. Jopa 700 000 uutta asiakasta tulee verorahoitteen palvelun pariin, koska sinne tulee suun terveydenhuolto, jossa eivät ole tällä hetkellä olleet ne, jotka ovat nyt Kela-korvausten parissa, tai ne, jotka ovat täysin yksityisesti maksaneet vakuutusten puolella, ja ihmiset, jotka ovat työterveys- huollon parissa tai muualla, tulevat tämän suunnitelman mukaan verorahoitteen palvelun pariin.

Palkkaharmonisoinnista on aavistettu, että se on 700 miljoonaa — 1 miljardi, kun se yli 200 000 ihmistä siirretään. Ict-kustannuksista 1,5 miljardia näkyy hyvin monissa ennusteissa, jotenka voi olla, että sen 3 miljardin kustannustason leikkauksen sijaan me olemme jopa 3 tai 4 miljardin kustannustason nousussa, jolloinka on kysymys enemmän plus 5 miljardista eikä niinkään... [Olavi Ala-Nissilän välihuuto] Tästä hallituksen edustajat eivät ole huolissaan, koska se jää seuraavan hallituksen hoidettavaksi, ja täällä sitten joka vuosi joulun alla huudetaan, kuinka paljon maakunnille tarvitaan lisää rahaa. Ja siitä vastuun kantaa seuraava hallitus, eikä investointeihin ole yhtään sen enempää. Elikkä kyllä kannattaisi nyt varustautua tähän ja myöntää rehellisesti nämä luvut.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen godkände utskottets förslag till ställningstagande med anledning av berättelse B 20/2017 rd. Ärendet slutbehandlat.